

Βρυξέλλες, 12.4.2017
COM(2017) 211 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

Η προστασία των παιδιών-μεταναστών

{SWD(2017) 129 final}

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα τελευταία χρόνια έχει αυξηθεί κατά δραματικό τρόπο ο αριθμός των παιδιών-μεταναστών που φτάνουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, πολλά από τα οποία είναι ασυνόδευτα. Το 2015 και το 2016, περίπου τριάντα τοις εκατό των αιτούντων άσυλο στην Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν παιδιά¹. Ο συνολικός αριθμός παιδιών που αιτούνται άσυλο έχει εξαπλασιαστεί κατά τα τελευταία έξι έτη².

Πίσω από τα στατιστικά στοιχεία, υπάρχουν μεμονωμένα παιδιά που βιώνουν μια σειρά από εμπειρίες που συνδέονται με τη μετανάστευση, πολλές από τις οποίες είναι τραυματικές. Τα παιδιά-μετανάστες βρίσκονται σε ιδιαίτερα ευάλωτη κατάσταση λόγω της ηλικίας τους, της απόστασης που τα χωρίζει από τον τόπο κατοικίας τους και συχνά του χωρισμού τους από τους γονείς ή τα πρόσωπα που τα φροντίζουν. Ως εκ τούτου, χρειάζονται ειδική και κατάλληλη προστασία.

Στο πλαίσιο της μετανάστευσης αγόρια και κορίτσια είναι εκτεθειμένα σε κινδύνους και έχουν συχνά βρεθεί αντιμέτωπα με ακραίες μορφές βίας, εκμετάλλευσης, εμπορίας ανθρώπων, σωματικής, ψυχολογικής και σεξουαλικής κακοποίησης και πριν και/ή μετά την άφιξή τους στο έδαφος της ΕΕ. Τα παιδιά αυτά κινδυνεύουν ενδεχομένως να περιθωριοποιηθούν και να εμπλακούν σε εγκληματική δραστηριότητα ή ριζοσπαστικοποίηση. Ενδέχεται επίσης να εξαφανισθούν ή να χωριστούν από τις οικογένειές τους. Τα κορίτσια είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένα στον κίνδυνο καταναγκαστικών γάμων καθώς οι οικογένειες αγωνίζονται σε δυσχερείς συνθήκες ή επιθυμούν να τα προστατεύσουν από περαιτέρω πράξεις σεξουαλικής βίας. Οι κίνδυνοι επιτείνονται όταν τα παιδιά ταξιδεύουν ασυνόδευτα ή υποχρεούνται να μοιραστούν υπερπλήρεις εγκαταστάσεις με ενήλικες που είναι ξένοι προς αυτά.

Η προστασία των παιδιών αφορά κατά πρώτο και κύριο λόγο την προάσπιση των ευρωπαϊκών αξιών του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου, της αξιοπρέπειας και της αλληλεγγύης. Εστιάζεται επίσης στην εφαρμογή του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στον σεβασμό του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του διεθνούς δικαίου για τα ανθρώπινα δικαιώματα σε ό,τι αφορά τα δικαιώματα του παιδιού. Για τον λόγο αυτό συνιστά προτεραιότητα η προστασία όλων των παιδιών-μεταναστών, ανεξάρτητα από το καθεστώς τους και σε όλα τα στάδια της διαδικασίας μετανάστευσης.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, μαζί με τα κράτη μέλη της, έχει δραστηριοποιηθεί στον τομέα αυτό επί πολλά έτη. Οι υφιστάμενες πολιτικές και η νομοθεσία της ΕΕ παρέχουν ένα ισχυρό πλαίσιο για την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού στον τομέα της μετανάστευσης, το οποίο καλύπτει όλες τις πτυχές συμπεριλαμβανομένων των συνθηκών υποδοχής, της επεξεργασίας των αιτήσεών τους και της ένταξής τους. Το **πρόγραμμα δράσης για τους ασυνόδευτους ανηλίκους (2010-2014)**³ διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στην ευαισθητοποίηση σχετικά με τις ανάγκες προστασίας των ασυνόδευτων παιδιών-μεταναστών και στην προώθηση προστατευτικών μέτρων⁴. Η προστασία των παιδιών-μεταναστών αποτέλεσε πρόσφατα το αντικείμενο του Ευρωπαϊκού Θεματολογίου για τη

¹ Οι όροι «παιδιά-μετανάστες» ή «παιδιά» στο παρόν έγγραφο καλύπτουν το σύνολο των παιδιών υπηκόων τρίτων χωρών (άτομα κάτω των 18 ετών) που έχουν εκτοπιστεί διά της βίας ή μεταναστεύουν προς την ΕΕ και εντός του εδάφους της, είτε με την οικογένειά τους (υπό τη διευρυμένη έννοια), είτε με μέλη που δεν ανήκουν στην οικογένεια (παιδιά χωρισμένα από την οικογένειά τους) ή μόνα τους, ανεξαρτήτως του εάν ζητούν ή όχι άσυλο. Η παρούσα ανακοίνωση χρησιμοποιεί τον ορισμό του «χωρισμένου από την οικογένειά του παιδιού», όπως ορίζεται στην παράγραφο 8 του Γενικού Σχολίου αριθ. 6 της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

² <http://ec.europa.eu/eurostat/web/asylum-and-managed-migration/data/database>.

³ COM(2010) 213 final.

⁴ Ταυτόχρονα με την παρούσα ανακοίνωση υποβάλλεται έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου δράσης από το 2012, SWD(2017)129.

Μετανάστευση⁵ και της ανακοίνωσης σχετικά με την πορεία υλοποίησής του⁶. Η σύσταση της Επιτροπής με τίτλο «Επένδυση στα παιδιά: Σπάζοντας τον κύκλο της μειονεξίας» έχει παράσχει κατευθυντήριες γραμμές με στόχο τη μείωση της παιδικής φτώχειας και τη βελτίωση της ευημερίας των παιδιών μέσω γενικών και στοχευμένων μέτρων⁷. Ως εκ τούτου, υπάρχει πληθώρα γνώσεων και ορθών πρακτικών στα κράτη μέλη σχετικά με την προστασία των παιδιών-μεταναστών.

Παρά την εν λόγω ορθή πρακτική και την πρόοδο που έχει σημειωθεί στα κράτη μέλη, η πρόσφατη αύξηση του αριθμού των αφίξεων παιδιών-μεταναστών ασκεί πίεση στα εθνικά συστήματα και στις εθνικές διοικήσεις και ανέδειξε κενά και ελλείψεις στην προστασία όλων των κατηγοριών παιδιών-μεταναστών. Κατά το **10^ο ετήσιο φόρουμ για τα δικαιώματα του παιδιού όσον αφορά την προστασία των παιδιών-μεταναστών** που οργανώθηκε από την Επιτροπή στις 28-30 Νοεμβρίου 2016⁸, και στις συζητήσεις σε ειδικές συνεδριάσεις στρογγυλής τραπέζης με μη κυβερνητικούς και διεθνείς οργανισμούς, καθώς και στο συνέδριο «*Lost in Migration*» (Χαμένοι στη Μετανάστευση) στις 26-27 Ιανουαρίου 2017⁹, υπογραμμίστηκε η ανάγκη για εστιασμένες δράσεις για την καλύτερη προστασία των παιδιών μεταναστών. Επίσης, στην έκθεση του ειδικού αντιπροσώπου του γενικού γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης που είναι αρμόδιος για τη μετανάστευση και τους πρόσφυγες, της 23ης Μαρτίου 2017, επισημάνθηκαν οι κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα παιδιά-μετανάστες στην Ευρώπη¹⁰.

Λαμβάνοντας υπόψη τον εν λόγω αυξημένο αριθμό παιδιών-μεταναστών που φθάνουν στην Ευρώπη και την αυξανόμενη πίεση στα εθνικά συστήματα διαχείρισης της μετανάστευσης και της προστασίας των παιδιών, η παρούσα ανακοίνωση καθορίζει σειρά μέτρων που πρέπει να ληφθούν ή να εφαρμοστούν σήμερα με καλύτερο τρόπο από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της με τη στήριξη και των αρμόδιων οργανισμών της ΕΕ (Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO) και Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα θεμελιώδη δικαιώματα (FRA)).

Η παρούσα ανακοίνωση βασίζεται σε σχετικές πρωτοβουλίες που ανέλαβε η ΕΕ για την αντιμετώπιση των μεταναστευτικών προκλήσεων, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τις ειδικές πρόσθετες εγγυήσεις που προτείνονται στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για το άσυλο¹¹, το σχέδιο δράσης για την ένταξη¹² και τη σύσταση της Επιτροπής σχετικά με την επιστροφή¹³ που συνοδεύει το ανανεωμένο σχέδιο δράσης για την επιστροφή¹⁴. Για τον λόγο αυτό, ο στόχος είναι να παρασχεθεί **σειρά συντονισμένων και αποτελεσματικών δράσεων** για τα πιεστικά κενά προστασίας και τις ανάγκες που αντιμετωπίζουν τα παιδιά όταν φθάνουν στην Ευρώπη, οι οποίες καλύπτουν από την ταυτοποίηση και την υποδοχή τους έως την εφαρμογή διαδικαστικών εγγυήσεων, καθώς και την εξεύρεση βιώσιμων λύσεων. Επίσης, υπάρχουν περιθώρια για την ενίσχυση οριζόντιων δράσεων σε όλα τα στάδια της μετανάστευσης, όπως η χρησιμοποίηση με καλύτερο και πιο στοχευμένο τρόπο της χρηματοδοτικής στήριξης της ΕΕ, η βελτίωση της συλλογής δεδομένων σχετικά με τα παιδιά-μετανάστες και η παροχή κατάρτισης σε όσους εργάζονται με παιδιά-μετανάστες. Οι εν λόγω δράσεις θα υλοποιηθούν σε συνέργεια με εκείνες που λαμβάνονται

⁵ COM(2015)240 final.

⁶ COM(2016) 85 final.

⁷ Σύσταση 2013/112/ΕΕ της Επιτροπής, της 20.02.2013, «Επένδυση στα παιδιά: Σπάζοντας τον κύκλο της μειονεξίας» (ΕΕ L 59 της 2.03.2013, σ. 59).

⁸ http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=34456.

⁹ http://lostinmigration.eu/Conclusions_Lost_in_Migration_Conference.pdf.

¹⁰ <https://www.coe.int/en/web/portal/-/srsq-identifies-main-challenges-for-migrant-and-refugee-children-in-europe>.

¹¹ Βλ. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1620_en.htm και http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-2433_en.htm.

¹² COM(2016)377 final.

¹³ C(2017) 1600 final.

¹⁴ COM(2017)200 final.

από την Ευρωπαϊκή Ένωση για την προστασία των παιδιών σε παγκόσμιο επίπεδο, μεταξύ άλλων και στις χώρες καταγωγής και διέλευσης.

Όλα αυτά τα στοιχεία θα πρέπει να προωθηθούν ως μέρος της **συνολικής προσέγγισης της ΕΕ για τη διαχείριση της μετανάστευσης** και της διασφάλισης της αποτελεσματικής προστασίας των παιδιών-μεταναστών, με έμφαση στην ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας.¹⁵

Η αρχή του **συμφέροντος του παιδιού** πρέπει να αποτελεί πρωταρχικό μέλημα όλων των δράσεων ή αποφάσεων που αφορούν τα παιδιά.

2. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΒΑΘΥΤΕΡΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΤΑ ΜΗΚΟΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ: ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ ΤΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ

Η προστασία των παιδιών-μεταναστών αρχίζει με την αντιμετώπιση των **βαθύτερων αιτίων** που οδηγούν τόσο πολλά από αυτά σε ένα επικίνδυνο ταξίδι προς την Ευρώπη. Τούτο σημαίνει ότι πρέπει να αντιμετωπιστούν οι συνεχιζόμενες βίαιες και συχνά παρατεταμένες συγκρούσεις, οι αναγκαστικές μετακινήσεις, οι ανισότητες όσον αφορά το βιοτικό επίπεδο, οι περιορισμένες οικονομικές ευκαιρίες και περιορισμένη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες μέσω εντατικών προσπαθειών για την εξάλειψη της φτώχειας και της στέρησης, και για την ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων προστασίας των παιδιών σε τρίτες χώρες¹⁶. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της έχουν εντείνει τις προσπάθειές τους για τη θέσπιση ενός συνολικού πλαισίου εξωτερικής πολιτικής ώστε να ενισχυθεί η συνεργασία με τις χώρες εταίρους για την ενσωμάτωση της διάστασης της προστασίας του παιδιού σε παγκόσμιο, περιφερειακό και διμερές επίπεδο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναλάβει πλήρη δέσμευση για την εφαρμογή του θεματολογίου του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη, στο οποίο απευθύνεται έκκληση για έναν κόσμο όπου κάθε παιδί μεγαλώνει χωρίς βία και εκμετάλλευση, απολαύει προστασίας των δικαιωμάτων του και έχει πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση και υγειονομική περίθαλψη.

Με την πολιτική διακήρυξη της **διάσκεψης κορυφής της Βαλέτας και το κοινό σχέδιο δράσης της Βαλέτας**¹⁷ του 2015 απευθύνθηκε έκκληση για την πρόληψη και καταπολέμηση της παράτυπης μετανάστευσης, της λαθραίας διακίνησης μεταναστών και της εμπορίας ανθρώπων (με ιδιαίτερη έμφαση στις γυναίκες και τα παιδιά), καθώς και την παράλληλη αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της παράτυπης και ανασφαλούς μετανάστευσης. Το 2016, με την έκδοση του πλαισίου εταιρικής σχέσης¹⁸, η μετανάστευση έχει ενσωματωθεί σε μεγαλύτερο βαθμό στην εξωτερική πολιτική της ΕΕ, ώστε να αντιμετωπιστούν τα βαθύτερα αίτια της και να επανεστιαστεί η βοήθεια της ΕΕ στην ανάπτυξη.

Επί του παρόντος βρίσκονται σε εξέλιξη συγκεκριμένες δράσεις για την εφαρμογή της ανωτέρω προσέγγισης οι οποίες εστιάζονται στη **στήριξη της ανάπτυξης μηχανισμών προστασίας των παιδιών στις χώρες εταίρους**, με ιδιαίτερη έμφαση στους ασυνόδευτους ανηλίκους, προκειμένου να εξασφαλιστεί ασφαλές περιβάλλον για τα παιδιά κατά μήκος της μεταναστευτικής διαδρομής. Για παράδειγμα, το έργο με τίτλο «Καλύτερη διαχείριση της μετανάστευσης» (46 εκατ. EUR), αποσκοπεί στη βελτίωση της διαχείρισης της μετανάστευσης σε περιφερειακό επίπεδο στο Κέρας

¹⁵ Σύμφωνα με τις «δέκα αρχές για ολοκληρωμένα συστήματα προστασίας των παιδιών»- http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/2015_forum_roc_background_en.pdf.

¹⁶ Βλ. ανακοίνωση της Επιτροπής «Ζώντας με αξιοπρέπεια: από την εξάρτηση στην αυτονομία» COM(2016)234 (final)

¹⁷ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/11/12-valletta-final-docs/>.

¹⁸ COM(2016)385 final.

της Αφρικής με την παροχή ειδικής προστασίας σε ασυνόδευτους και χωρισμένους από την οικογένειά τους ανηλίκους που έχουν πέσει θύματα δικτύων εμπορίας και παράνομης διακίνησης ανθρώπων. Στο πλαίσιο του περιφερειακού προγράμματος ανάπτυξης και προστασίας, έργα του οποίου βρίσκονται σε εξέλιξη στην Αιθιοπία (30 εκατ. EUR), την Κένυα (15 εκατ. EUR), τη Σομαλία (50 εκατ. EUR), το Σουδάν (15 εκατ. EUR) και την Ουγκάντα (20 εκατ. EUR), ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων με σκοπό τη δημιουργία τεκμηριωμένων, καινοτόμων και βιώσιμων λύσεων ανάπτυξης και προστασίας τόσο των προσφύγων όσο και των κοινοτήτων υποδοχής τους, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε βασικά δικαιώματα και υπηρεσίες και της παροχής αυτών. Στη Δυτική Αφρική, παρέχεται στήριξη σε χώρες καταγωγής και διέλευσης για την ενίσχυση της περιφερειακής συνεργασίας για την προστασία των παιδιών υποστηρίζοντας το Δίκτυο Δυτικής Αφρικής για την προστασία των μετακινούμενων παιδιών, παρέχοντας συνδρομή για την ανάπτυξη κοινών προτύπων προστασίας και μηχανισμών βιώσιμης επιστροφής και επανένταξης. Επί του παρόντος εφαρμόζονται στην περιοχή και άλλες ειδικές στοχοθετημένες δράσεις, για παράδειγμα στη Μαυριτανία, οι οποίες εστιάζονται στα δυνητικά θύματα της εμπορίας παιδιών.

Η παράνομη μετανάστευση ασυνόδευτων παιδιών στην ΕΕ μέσω ανασφαλών οδών τα εκθέτει στον κίνδυνο να πέσουν θύματα εμπορίας και εκμετάλλευσης και θέτει σε κίνδυνο την υγεία τους, αν όχι τη ζωή τους. Οι **εκστρατείες ευαισθητοποίησης** σχετικά με τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν τα παιδιά κατά μήκος της μεταναστευτικής διαδρομής έχουν ενταθεί.

Κατά τις **ανθρωπιστικές επιχειρήσεις που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ** θα εξακολουθήσουν να λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές ανάγκες και τα ευάλωτα σημεία των αγοριών και των κοριτσιών και να εξασφαλίζεται η προστασία τους ενόσω είναι εκτοπισμένα. Όπου κρίνεται σκόπιμο, θα παρέχεται στήριξη τόσο στη χώρα καταγωγής όσο και κατά μήκος των διαφόρων διαδρομών μετανάστευσης, μεταξύ άλλων με την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας (περιλαμβανομένης της σεξουαλικής βίας), τη διαχείριση υποθέσεων, την καταχώριση και την αποκατάσταση των απολεσθέντων εγγράφων προσωπικής κατάστασης, τον εντοπισμό και την επανένωση οικογενειών, την ψυχοκοινωνική στήριξη, την παροχή πληροφοριών, εκπαίδευσης και καταφυγίων έκτακτης ανάγκης για ασυνόδευτα παιδιά¹⁹. Για παράδειγμα, στο Νότιο Σουδάν, το Διεθνές Ταμείο Επείγουσας Βοήθειας των Ηνωμένων Εθνών για τα Παιδιά (UNICEF) έχει υλοποιήσει δραστηριότητες προστασίας του παιδιού που εστιάζονται κυρίως στην πρόληψη και την αντιμετώπιση του χωρισμού, στον εντοπισμό και την επανένωση οικογενειών· στην ψυχοκοινωνική στήριξη· στην εκπαίδευση σχετικά με τους κινδύνους από τις νάρκες και άλλα μηνύματα πρόληψης που προορίζονται να σώζουν ζωές· καθώς στην απελευθέρωση και επανένταξη παιδιών που συνδέονται με ένοπλες ομάδες και δυνάμεις. Στο Ιράκ, η οργάνωση «Save the Children» παρέχει άμεση βοήθεια διάσωσης στα παιδιά και τις οικογένειές τους που επηρεάζονται από την κρίση στη Μοσούλη και βελτιώνει την πρόσβαση των εκτοπισμένων στο εσωτερικό της χώρας ατόμων και των κοριτσιών και αγοριών των κοινοτήτων υποδοχής σε ποιοτική εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς και σε υπηρεσίες προστασίας των παιδιών. Στο Αφγανιστάν, ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης παρέχει βοήθεια ανθρωπιστικής προστασίας σε ευάλωτους ασυνόδευτους ανηλίκους Αφγανούς χωρίς επίσημα έγγραφα.

Για την αντιμετώπιση της συριακής κρίσης και λαμβάνοντας υπόψη ότι το ήμισυ εκείνων που πλήττονται από τη συριακή κρίση εντός και εκτός της Συρίας είναι παιδιά, η Επιτροπή εργάζεται για

¹⁹ Βλέπε SWD(2016) 183 final - «Humanitarian Protection: Improving protection outcomes to reduce risks for people in humanitarian crises» (Ανθρωπιστική προστασία: βελτίωση των αποτελεσμάτων της προστασίας προκειμένου να μειωθούν οι κίνδυνοι για θύματα ανθρωπιστικών κρίσεων).

την επίτευξη του στόχου της διάσκεψης του Λονδίνου²⁰ που αφορά την **πρόσβαση όλων των παιδιών-προσφύγων στην εκπαίδευση**. Πάνω από 700 εκατ. EUR έχουν διατεθεί για την παροχή πρόσβασης στην εκπαίδευση σε παιδιά που έχουν εκτοπιστεί λόγω της συριακής κρίσης, είτε μέσω της Διευκόλυνσης για τους πρόσφυγες στην Τουρκία είτε μέσω του Καταπιστευματικού Ταμείου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αντιμετώπιση της συριακής κρίσης σε ολόκληρη την περιοχή. Οι προσπάθειες αυτές εμπεριέχουν τη δημιουργία περιφερειακής εταιρικής σχέσης για την εκπαίδευση με την UNICEF, η οποία καλύπτει τον Λίβανο, την Τουρκία και την Ιορδανία, και τη συνεργασία με τη SPARK, το German Jordanian University (γερμανικό Πανεπιστήμιο της Ιορδανίας), το Βρετανικό Συμβούλιο, την DAAD (Γερμανική Υπηρεσία Ακαδημαϊκών Ανταλλαγών), τον Nuffic (οργανισμό των Κάτω Χωρών για τη διεθνή συνεργασία στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης), την Expertise France και την Έγυπη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR), με στόχο τη συμβολή στη βελτίωση της πρόσβασης σε ευκαιρίες ποιοτικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μέσω της χορήγησης υποτροφιών σε ευάλωτους και εσωτερικά εκτοπισμένους σπουδαστές στη Συρία, καθώς και σε Σύριους πρόσφυγες. Στη διάσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 4-5 Απριλίου με θέμα «Στηρίζοντας το μέλλον της Συρίας»²¹, η Επιτροπή - παράλληλα με τους λοιπούς συμμετέχοντες στη διάσκεψη- συμφώνησε να συνεχίσει το εν λόγω έργο ώστε να μην υπάρξει καμία χαμένη γενιά παιδιών στη Συρία και στην περιοχή και να παρασχεθεί ποιοτική εκπαίδευση με ισότητα πρόσβασης κοριτσιών και αγοριών σε όλα τα παιδιά-πρόσφυγες και τα ευάλωτα παιδιά που φιλοξενούνται σε κοινότητες υποδοχής.

Οι πρόσφατα αναθεωρηθείσες **κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για την προαγωγή και την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού**²² ανανεώνουν τη δέσμευση της ΕΕ για την προώθηση και την προστασία του αδιαίρετου των δικαιωμάτων του παιδιού στις σχέσεις της με τρίτες χώρες, περιλαμβανομένων των χωρών καταγωγής και διέλευσης. Παρέχουν καθοδήγηση στους υπαλλήλους των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και των κρατών μελών για τον τρόπο εφαρμογής μιας προσέγγισης ενίσχυσης των συστημάτων ώστε να εξασφαλιστεί η προστασία των δικαιωμάτων όλων των παιδιών. Στα συμπεράσματά του, που εκδόθηκαν στις 3 Απριλίου 2017²³, το Συμβούλιο υπογράμμισε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση θα εξακολουθήσει να **συμμετέχει ενεργά στις διαδικασίες που αποσκοπούν στην κατάρτιση του παγκόσμιου συμφώνου για τους πρόσφυγες και του παγκόσμιου συμφώνου για τη μετανάστευση**, σε συνέχεια της έγκρισης της Διακήρυξης της Νέας Υόρκης για τους Πρόσφυγες και τους Μετανάστες τον Σεπτέμβριο του 2016²⁴. Σε αυτό το πλαίσιο, το Συμβούλιο επιβεβαίωσε εκ νέου την ανάγκη να προστατευτούν όλα τα παιδιά-πρόσφυγες και μετανάστες, ανεξάρτητα από το καθεστώς τους, και να δοθεί πρωταρχική σημασία στο συμφέρον του παιδιού, συμπεριλαμβανομένων των ασυνόδευτων παιδιών και των παιδιών που έχουν χωριστεί από τις οικογένειές τους, σε πλήρη συμμόρφωση με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού και τα Προαιρετικά της Πρωτόκολλα.

²⁰ Βλ. δήλωση της διάσκεψης <https://www.supportingsyria2016.com/news/co-hosts-declaration-of-the-supporting-syria-and-the-region-conference-london-2016/>

²¹ Βλ. δήλωση της διάσκεψης <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/04/05-syria-conference-co-chairs-declaration/>

²² Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για την προαγωγή και την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού, 7 Μαρτίου 2017, 6846/17. https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/22017/guidelines-promotion-and-protection-rights-child_en.

²³ Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την προαγωγή και την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού, 3 Απριλίου 2017, 7775/17.

²⁴ Διακήρυξης της Νέας Υόρκης για τους Πρόσφυγες και τους Μετανάστες, A/71/L.1*, 13 Σεπτεμβρίου 2016.

Βασικές δράσεις:

Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει:

- να δίνουν προτεραιότητα σε δράσεις που στοχεύουν στην ενίσχυση των συστημάτων προστασίας των παιδιών κατά μήκος των μεταναστευτικών διαδρομών, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της εφαρμογής της πολιτικής διακήρυξης της διάσκεψης κορυφής της Βαλέτας και του κοινού σχεδίου δράσης της Βαλέτας και του πλαισίου εταιρικής σχέσης, καθώς και στο πλαίσιο της συνεργασίας για την ανάπτυξη·
- να στηρίζουν χώρες εταίρους στην ανάπτυξη ισχυρών εθνικών συστημάτων προστασίας του παιδιού και υπηρεσιών ληξιαρχικής καταχώρισης, καθώς και διασυνοριακής συνεργασίας για την προστασία των παιδιών·
- να στηρίζουν έργα που στοχεύουν στην προστασία ασυνόδευτων ανηλίκων σε τρίτες χώρες κατά μήκος των μεταναστευτικών διαδρομών, ιδίως για την πρόληψη της εμπορίας και της παράνομης διακίνησης παιδιών·
- να εφαρμόζουν ενεργά τις κατευθυντήριες οδηγίες της ΕΕ για την προαγωγή και την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού.

3. ΤΑΧΕΙΑ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Μετά την άφιξή τους στην ΕΕ, τα παιδιά-μετανάστες θα πρέπει πάντα να **ταυτοποιούνται και να καταγράφονται ως παιδιά**, με τη χρήση ενιαίου συνόλου δεδομένων σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση (για παράδειγμα, αναφορά του αν το παιδί είναι ασυνόδευτο, αν ταξιδεύει με την οικογένειά του ή είναι χωρισμένο από αυτήν, της ιθαγένειας/ανιθαγένειας, της ηλικίας, του φύλου, κλπ...). Θα πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στα παιδιά σε όλες τις διαδικασίες που αφορούν τα σύνορα και να τους παρέχεται επαρκής υποστήριξη από ειδικευμένο προσωπικό κατά τη διαδικασία ταυτοποίησης και καταγραφής. Θα πρέπει, ιδίως, να εφαρμόζονται φιλικές προς τα παιδιά και ευαισθητοποιημένες ως προς τη διάσταση του φύλου προσεγγίσεις κατά τη συλλογή δακτυλικών αποτυπωμάτων και βιομετρικών δεδομένων. Θα πρέπει να γίνεται καλύτερη συστηματική και ατομική αξιολόγηση των ευπαθειών και των ειδικών αναγκών προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των αναγκών υγειονομικής περίθαλψης.

Τα παιδιά, ιδίως όσα είναι ασυνόδευτα, είναι όλο και περισσότερο εκτεθειμένα σε κινδύνους **εκμετάλλευσης και εμπορίας**²⁵. Τα παιδιά αποτελούν ιδιαίτερα εύαλωτη ομάδα στόχο των εμπορών ναρκωτικών, και ο κίνδυνος να πέσουν θύματα τέτοιων πρακτικών έχει επιταθεί λόγω του αριθμού των παιδιών που φθάνουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην αντιμετώπιση των αναγκών των κοριτσιών και των αγοριών που ενδέχεται να έχουν πέσει θύματα κάθε μορφής σεξουαλικής βίας ή βίας με βάση το φύλο. Ωστόσο, οι αναγκαίες παραπομπές στα εθνικά συστήματα προστασίας του παιδιού και/ή σε μηχανισμούς παραπομπής για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων δεν εφαρμόζονται πάντοτε, ή δεν εφαρμόζονται ταχέως. Τα παιδιά που είναι ανιθαγενή, για παράδειγμα λόγω γέννησης από γονείς άνευ ιθαγενείας ή εξαιτίας διακρίσεων λόγω φύλου στις νομοθεσίες περί ιθαγένειας στη χώρα γέννησης της μητέρας τους, μπορεί να είναι δύσκολο να ταυτοποιηθούν ως ανιθαγενή με αποτέλεσμα την καθυστέρηση του καθορισμού του καθεστώτος τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τα **πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για την προστασία των παιδιών** θα πρέπει, κατά συνέπεια, να είναι παρόντα σε αρχικό στάδιο της φάσης ταυτοποίησης και καταγραφής. Τα κράτη μέλη πρώτης γραμμής θα πρέπει, όταν απαιτείται, να λαμβάνουν στήριξη από άλλα κράτη μέλη μέσω της τοποθέτησης εμπειρογνομώνων από οργανισμούς της ΕΕ. Υπάρχει επείγουσα ανάγκη ενσωμάτωσης

²⁵ Βλ. COM(2016) 267 final.

της προστασίας των παιδιών στα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης με τον διορισμό σε κάθε κέντρο υποδοχής και ταυτοποίησης ενός υπευθύνου προστασίας των παιδιών - συγκεκριμένα, πρόκειται για πρόσωπο υπεύθυνο για την προστασία των παιδιών που ενεργεί ως σημείο επαφής για όλα τα θέματα που αφορούν τα παιδιά, ανεξαρτήτως του αν τα παιδιά είναι αιτούντες διεθνή προστασία ή όχι.

Οι διασυνοριακές διαδικασίες **αναζήτησης και επανένωσης οικογενειών**, μεταξύ άλλων σε χώρες καταγωγής και διέλευσης, συχνά είτε δεν υλοποιούνται, είτε καθυστερούν να ολοκληρωθούν ή ξεκινούν πολύ αργά. Οι διαδικασίες αυτές θα πρέπει να είναι ομαλότερες και ταχύτερες για όλα τα παιδιά, είτε υποβάλλουν αίτηση για διεθνή προστασία (και, ως εκ τούτου, είναι επιλέξιμα για μεταφορά κατ' εφαρμογή του κανονισμού του Δουβλίνου)²⁶ είτε κατ' εφαρμογή της οδηγίας για την οικογενειακή επανένωση, κατά περίπτωση²⁷. Επιπλέον, θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για την επαλήθευση των οικογενειακών δεσμών των χωρισμένων από την οικογένειά τους παιδιών που ταξιδεύουν με ενήλικες, πριν τη σχετική αναφορά ή την ανάθεση της επιτροπείας στον ενήλικο συνοδό.

Τα **αγνοούμενα παιδιά-μετανάστες** έχουν το ίδιο δικαίωμα προστασίας με τα αγνοούμενα γηγενή παιδιά. Η αντιμετώπιση του φαινομένου των αγνοούμενων παιδιών απαιτεί τη δημιουργία ισχυρών μηχανισμών πρόληψης και απόκρισης. Όσον αφορά την πρόληψη, τα αγνοούμενα παιδιά που εντοπίζονται σε οποιοδήποτε σημείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να ταυτοποιούνται ταχέως, να καταγράφονται και να παραπέμπονται στις αρχές προστασίας του παιδιού.

Πρέπει να υπάρχουν πρωτόκολλα και διαδικασίες για τη **συστηματική αναφορά και απόκριση** σε περιπτώσεις εξαφάνισης ασυνόδευτων παιδιών²⁸. Ειδικότερα, οι υπεύθυνοι κέντρων υποδοχής, καθώς και άλλοι εμπλεκόμενοι στη φροντίδα του παιδιού, θα πρέπει να αναφέρουν όλες τις περιπτώσεις εξαφάνισης παιδιών στην αστυνομία. Οι ανοιχτές τηλεφωνικές γραμμές για αγνοούμενα παιδιά (ο αριθμός 116000 λειτουργεί σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ) και οι εθνικοί μηχανισμοί προειδοποίησης για αγνοούμενα παιδιά πρέπει να χρησιμοποιούνται ανάλογα με την περίπτωση. Όλες οι περιπτώσεις αγνοούμενων ασυνόδευτων παιδιών θα πρέπει να καταγράφονται από την αστυνομία η οποία θα πρέπει να εισάγει καταχώριση στο σύστημα πληροφοριών Σένγκεν (SIS) και να έρχεται σε επαφή με το εθνικό Τμήμα SIRENE. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να ζητούν την έκδοση αντίστοιχου σήματος της Ιντερπόλ για εξαφανισθέντα πρόσωπα²⁹, με τη συμμετοχή της Ευρώπης, κατά περίπτωση. Άλλες προσπάθειες ευαισθητοποίησης στο ζήτημα των αγνοούμενων παιδιών θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν και ενημερωτικές εκστρατείες σε σχετικούς δημόσιους χώρους.

Η προσφάτως προταθείσα μεταρρύθμιση του SIS περιλαμβάνει πρόταση για προσθήκη διαβάθμισης όσον αφορά την καταχώριση αγνοούμενου παιδιού στο σύστημα, με την αναφορά των συνθηκών της εξαφάνισης, εφόσον είναι γνωστές, και του γεγονότος ότι το παιδί είναι ασυνόδευτο ή/και θύμα εμπορίας³⁰. Έχουν ήδη ξεκινήσει εργασίες σχετικά με ένα αυτόματο σύστημα αναγνώρισης δακτυλικών αποτυπωμάτων στο SIS. Αυτό θα επιτρέψει την αναζήτηση δακτυλικών αποτυπωμάτων στο SIS και τον πιο αξιόπιστο εντοπισμό παιδιών που έχουν ανάγκη προστασίας. Η μείωση του

²⁶ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 604/2013 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας, ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 31-59.

²⁷ Οδηγία 2003/86/ΕΚ σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης, ΕΕ L 251 της 3.10.2003, σ. 12-18.

²⁸ Βλ. για παράδειγμα τη συνολική σουηδική προσέγγιση για τα αγνοούμενα ασυνόδευτα παιδιά (δράσεις εθνικής χαρτογράφησης/ανάλυσης/παρακολούθησης). <http://www.lansstyrelsen.se/Stockholm/Sv/manniska-och-samhalle/manskliga-rattigheter/ensamkommande-barn-som-forsvinner/Sidor/mapping-analysis-follow-up-on-missing-unaccompanied-minors-in-sweden.aspx>.

²⁹ Λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις εγγυήσεις ώστε να αποφευχθεί η έκθεση των αιτούντων διεθνή προστασία ή των οικογενειών τους σε κίνδυνο σοβαρής βλάβης από δράστες σε τρίτες χώρες.

³⁰ COM(2016) 883 final.

ορίου ηλικίας για τη λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων και εικόνων προσώπου από τα 14 στα 6 έτη, όπως προτείνεται στον αναθεωρημένο κανονισμό Eurodac, θα μπορούσε επίσης να διευκολύνει τον εντοπισμό αγνοούμενων παιδιών³¹. Επιπροσθέτως, το μελλοντικό σύστημα εισόδου/εξόδου³² θα συμβάλει επίσης στη βελτίωση της ταυτοποίησης και του εντοπισμού παιδιών με ιθαγένεια τρίτης χώρας που αγνοούνται στην Ευρώπη.

Βασικές δράσεις:

Από το 2017, με τη στήριξη της Επιτροπής και των οργανισμών της ΕΕ, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται:

- να συλλέγουν και να ανταλλάσσουν συγκρίσιμα δεδομένα ώστε να διευκολύνεται ο διασυνοριακός εντοπισμός αγνοούμενων παιδιών και να επαληθεύονται οι οικογενειακοί δεσμοί·
- να εφαρμόζουν φιλικές προς τα παιδιά και ευαισθητοποιημένες ως προς τη διάσταση του φύλου προσεγγίσεις κατά τη συλλογή δακτυλικών αποτυπωμάτων και βιομετρικών δεδομένων·
- να διασφαλίζουν ότι πρόσωπο υπεύθυνο για την προστασία των παιδιών είναι παρόν σε αρχικό στάδιο της φάσης ταυτοποίησης και καταγραφής και ότι έχουν διοριστεί σε κάθε κέντρο υποδοχής και ταυτοποίησης υπεύθυνοι προστασίας των παιδιών·
- να θέσουν σε εφαρμογή τις αναγκαίες διαδικασίες και πρωτόκολλα ώστε να αναφέρουν συστηματικά και να αποκρίνονται σε όλες τις περιπτώσεις εξαφάνισης ασυνόδευτων παιδιών.

4. ΠΑΡΟΧΗ ΚΑΤΑΛΛΗΛΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΈΝΩΣΗ

Στις **συνθήκες υποδοχής των παιδιών-μεταναστών** περιλαμβάνονται όχι μόνον η ασφαλής και κατάλληλη στέγαση, αλλά και κάθε αναγκαία υπηρεσία στήριξης για τη διασφάλιση του συμφέροντος και της ευημερίας του παιδιού, όπως η ανεξάρτητη εκπροσώπηση, καθώς και η πρόσβαση στην εκπαίδευση, την υγειονομική περίθαλψη, την ψυχοκοινωνική στήριξη, την αναψυχή και τα μέτρα ένταξης.

Οι εγκαταστάσεις υποδοχής δεν είναι πάντοτε προσαρμοσμένες στις ανάγκες των παιδιών και το προσωπικό δεν είναι πάντοτε καταρτισμένο ή ειδικευμένο για την ενασχόληση με παιδιά. Δεν έχουν ακόμη ληφθεί σε όλες τις εγκαταστάσεις υποδοχής κατάλληλα μέτρα για την προστασία και την ασφάλεια των παιδιών. Οι εκτιμήσεις των ατομικών αναγκών μπορεί να είναι ανεπαρκείς ή να μην πραγματοποιούνται, γεγονός που δεν επιτρέπει την εφαρμογή μιας εξατομικευμένης απόκρισης για την κάλυψη των αναγκών του κάθε παιδιού. Ενώ η χρήση μέριμνας στο πλαίσιο οικογένειας/μέριμνας από ανάδοχους γονείς για ασυνόδευτα παιδιά αυξήθηκε τα τελευταία έτη και έχει αποδειχθεί επιτυχής και αποδοτική από οικονομική άποψη, εξακολουθεί να υποχρησιμοποιείται. Χρειάζεται η ψυχολογική υποστήριξη των ψυχικά τραυματισμένων παιδιών και οικογενειών, καθώς και ειδικές υπηρεσίες για αγόρια και κορίτσια που ενδέχεται να έχουν υποστεί σεξουαλική βία και βία που συνδέεται με το φύλο, με την προώθηση της πρόσβασης σε υπηρεσίες σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας. Τα παιδιά που ζουν σε κοινότητες ενδέχεται να αντιμετωπίζουν φραγμούς όσον αφορά την πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη και την εκπαίδευση. Δεν εξασφαλίζεται πάντα στα παιδιά έγκαιρη πρόσβαση στην εκπαίδευση, αν και αυτό αποτελεί ανθρώπινο δικαίωμά τους σύμφωνα με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού και είναι καθοριστικής σημασίας για τη διασφάλιση του μέλλοντός τους και της ευημερίας τους.

³¹ COM(2016)272 final.

³² COM(2016)194 final.

Για την αντιμετώπιση των εν λόγω προκλήσεων, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να δίνει προτεραιότητα στην πρόσβαση στην τυπική και μη τυπική εκπαίδευση μειώνοντας τη χρονική περίοδο κατά την οποία διακόπτεται η εκπαίδευση των παιδιών³³. Πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να διασφαλιστεί ότι υπάρχουν διαθέσιμες και προσβάσιμες κατάλληλες και ασφαλείς συνθήκες υποδοχής. Στις κατάλληλες επιλογές μπορούν να περιλαμβάνονται, ειδικότερα για τα ασυνόδευτα παιδιά, η τοποθέτηση με ενήλικους συγγενείς ή σε ανάδοχη οικογένεια, σε κέντρα φιλοξενίας που προβλέπονται ειδικά για παιδιά ή σε άλλο κατάλληλο κατάλυμα, όπως ανοικτά κέντρα υποδοχής υπό στενή εποπτεία σχεδιασμένα για να διασφαλίζουν την προστασία των παιδιών, ή ρυθμίσεις ανεξάρτητης διαβίωσης μικρής κλίμακας για μεγαλύτερα παιδιά³⁴. Οι κατευθυντήριες γραμμές των Ηνωμένων Εθνών για την εναλλακτική φροντίδα των παιδιών αποτελούν σχετικά πρότυπα³⁵.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, η στέγαση των παιδιών γίνεται σε κλειστές εγκαταστάσεις λόγω έλλειψης κατάλληλων εναλλακτικών εγκαταστάσεων υποδοχής. Δεδομένου του **αρνητικού αντίκτυπου της κράτησης** στα παιδιά, η διοικητική κράτηση θα πρέπει να χρησιμοποιείται, σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ, μόνο σε εξαιρετικές περιστάσεις, όταν είναι απολύτως αναγκαία, μόνο ως έσχατη λύση, για το συντομότερο δυνατό χρονικό διάστημα, και ποτέ σε συγκρότημα φυλακών.

Επιπλέον, όταν υπάρχουν λόγοι θέσης υπό κράτηση, πρέπει να καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να διασφαλίζεται η διαθεσιμότητα και η προσβασιμότητα μιας σειράς βιώσιμων εναλλακτικών επιλογών αντί της διοικητικής κράτησης παιδιών-μεταναστών³⁶, μεταξύ άλλων μέσω στήριξης παρεχόμενης από τα ταμεία της ΕΕ. Η προώθηση εναλλακτικών λύσεων αντί της κράτησης θα αποτελέσει το κύριο θέμα του 11ου φόρουμ για τα δικαιώματα του παιδιού (Νοέμβριος 2017).

Η θέσπιση **αποτελεσματικών συστημάτων παρακολούθησης** σε εθνικό επίπεδο θα πρέπει επίσης να συμβάλλει στην καλή λειτουργία των κέντρων υποδοχής, διασφαλίζοντας ότι τα επιχειρηματικά συμφέροντα (για κέντρα κερδοσκοπικού χαρακτήρα) δεν υπερिशύουν της προστασίας του παιδιού. Για να στηρίξει τα κράτη μέλη, η EASO θα καταρτίσει, το 2017, ειδικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με επιχειρησιακά πρότυπα και δείκτες για τις υλικές συνθήκες υποδοχής των ασυνόδευτων παιδιών, πέραν των κατευθυντήριων γραμμών για τις συνθήκες υποδοχής που καταρτίστηκαν ήδη το προηγούμενο έτος και ισχύουν για όλους τους αιτούντες άσυλο.

³³ Ιδίως μέσω του μέσου στήριξης έκτακτης ανάγκης. http://ec.europa.eu/echo/what-we-do/humanitarian-aid/emergency-support-within-eu_en.

³⁴ Όπως ορίζεται στο άρθρο 24 της οδηγίας 2013/33/ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (αναδιатύπωση) ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 96–116.

³⁵ <http://www.refworld.org/docid/4c3acd162.html>.

³⁶ Βλ. άρθρο 11 της οδηγίας 2013/33/ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (αναδιатύπωση), ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 96–116 και συμπληρωματικά γενικά στοιχεία, πρότυπα της UNHCR για την κράτηση, και σημεία 84-88 των «εναλλακτικών λύσεων αντί της κράτησης». http://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=42359.

Βασικές δράσεις:

Από το 2017, με τη στήριξη της Επιτροπής και των οργανισμών της ΕΕ, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται:

- να μεριμνούν ώστε οι εξατομικευμένες αξιολογήσεις τρωτότητας και αναγκών ανάλογα με το φύλο και την ηλικία των παιδιών να διενεργούνται κατά την άφιξή τους και να λαμβάνονται υπόψη σε όλες τις μεταγενέστερες διαδικασίες·
- να διασφαλίσουν ότι όλα τα παιδιά έχουν έγκαιρη πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη (περιλαμβανομένης της προληπτικής ιατρικής) και σε ψυχοκοινωνική στήριξη, καθώς και σε τυπική εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς, ανεξάρτητα από το καθεστώς του παιδιού και/ή των γονέων του·
- να διασφαλίσουν την παροχή μιας σειράς εναλλακτικών επιλογών μέριμνας για τα ασυνόδευτα παιδιά, μεταξύ άλλων μέριμνας στο πλαίσιο οικογένειας/από ανάδοχους γονείς·
- να ενσωματώσουν πολιτικές προστασίας των παιδιών σε όλες τις εγκαταστάσεις υποδοχής που φιλοξενούν παιδιά, μεταξύ άλλων με τον διορισμό υπευθύνου για την προστασία των παιδιών·
- να διασφαλίσουν και να παρακολουθούν τη διαθεσιμότητα και την προσβασιμότητα σε ένα σύνολο βιώσιμων εναλλακτικών επιλογών για τη διοικητική κράτηση παιδιών-μεταναστών·
- να εξασφαλίσουν τη θέση σε λειτουργία κατάλληλου και αποτελεσματικού συστήματος παρακολούθησης όσον αφορά την υποδοχή των παιδιών-μεταναστών·
- να αξιοποιήσουν πλήρως τις προσεχείς κατευθυντήριες γραμμές της EASO σχετικά με τα επιχειρησιακά πρότυπα και δείκτες για τις υλικές συνθήκες υποδοχής ασυνόδευτων παιδιών.

5. ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΑΧΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ

Πρέπει να εφαρμόζονται **κατάλληλες εγγυήσεις** σε όλα τα παιδιά που βρίσκονται στην επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ασύλου και επιστροφής. Επί του παρόντος χρειάζεται να ενισχυθούν ορισμένα βασικά μέτρα προστασίας, ιδίως όσον αφορά την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη νομική εκπροσώπηση και την επιμέλεια, το δικαίωμα ακρόασης, το δικαίωμα αποτελεσματικής ένδικης προστασίας και διεπιστημονικές και σύννομες προς τα δικαιώματα εκτιμήσεις της ηλικίας.

Οι **επίτροποι** διαδραματίζουν καίριο ρόλο στη διασφάλιση της πρόσβασης στα δικαιώματα και στη διαφύλαξη των συμφερόντων όλων των ασυνόδευτων παιδιών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δεν υποβάλλουν αίτηση ασύλου. Μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία σχέσης εμπιστοσύνης με το παιδί και να διασφαλίσουν την ευημερία του, μεταξύ άλλων για την ένταξη, σε συνεργασία με άλλους παράγοντες. Οι επίτροποι μπορούν επίσης να συμβάλουν στην αποφυγή εξαφάνισης ή εμπορίας παιδιών. Επί του παρόντος υπάρχουν σημαντικές αδυναμίες στη λειτουργία των συστημάτων επιτροπείας σε ορισμένα κράτη μέλη, ιδίως όσον αφορά τον διαθέσιμο αριθμό των επιτρόπων με κατάλληλα προσόντα και την ταχύτητα με την οποία διορίζονται. Όπου χρειάζεται, θα πρέπει να ενισχυθούν τα ιδρύματα επιτροπείας. Ο αριθμός των επιτρόπων που επιλέγονται πρέπει να είναι επαρκής, να διορίζονται ταχύτερα και να είναι καλύτερα καταρτισμένοι για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους. Υπάρχει επίσης επιτακτική ανάγκη για την ανάπτυξη και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και καθοδήγησης μεταξύ των επιτρόπων και των αρχών επιτροπείας στα κράτη μέλη. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο, το 2017, θα δημιουργηθεί ευρωπαϊκό δίκτυο επιτροπείας.

Στις προτάσεις της Επιτροπής του 2016 για τη μεταρρύθμιση του **κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου** αναγνωρίζεται ο θεμελιώδης ρόλος των επιτρόπων για τα ασυνόδευτα παιδιά και

επιδιώκεται να ενισχυθούν οι ειδικές εγγυήσεις που ισχύουν για τα παιδιά³⁷. Η πρόταση κανονισμού για τις διαδικασίες ασύλου³⁸ έχει ως στόχο την ενίσχυση των συστημάτων επιτροπείας στα κράτη μέλη, ενώ ο νέος κανονισμός του Δουβλίνου³⁹ αναμένεται να εξασφαλίζει τον ταχύ προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την αίτηση του παιδιού για διεθνή προστασία.

Οι μέθοδοι και οι διαδικασίες **εκτίμησης της ηλικίας** ποικίλλουν σε μεγάλο βαθμό μεταξύ των κρατών μελών και δεν ακολουθούν πάντοτε τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO) και την εξέλιξη των πρακτικών. Για παράδειγμα, ενδέχεται να διενεργούνται περιττές εκτιμήσεις ηλικίας και ορισμένες φορές χρησιμοποιούνται επεμβατικές μέθοδοι, οι επίτροποι συχνά διορίζονται μόνο αφότου έχουν διενεργηθεί εκτιμήσεις ηλικίας και οι αμφισβητήσεις σχετικά με την ηλικία οδηγούν μερικές φορές σε κράτηση παιδιών. Σε ορισμένες περιπτώσεις, αναμένεται από τα ίδια τα παιδιά να καταβάλουν το κόστος για την αμφισβήτηση των εκτιμήσεων της ηλικίας τους. Οσάκις υπάρχουν αμφιβολίες αν ένα άτομο είναι κάτω των 18 ετών, χρειάζονται αξιόπιστες, διεπιστημονικές διαδικασίες εκτίμησης της ηλικίας που να συνάδουν πλήρως με τις νομικές εγγυήσεις τις οποίες προβλέπει το δίκαιο της ΕΕ για την εκτίμηση της ηλικίας. Όταν τα αποτελέσματα δεν είναι ικανοποιητικά, το άτομο θα πρέπει να θεωρείται παιδί και να τυγχάνει του ευεργετήματος της αμφιβολίας, σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ⁴⁰. Το 2017, η EASO θα επικαιροποιήσει τις κατευθυντήριες γραμμές της για την εκτίμηση της ηλικίας.

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, **οι διαδικασίες εντοπισμού οικογένειας και οι διαδικασίες οικογενειακής επανένωσης/ενότητας** συχνά καθυστερούν να ολοκληρωθούν ή ξεκινούν πολύ αργά. Οι διαδικασίες αυτές θα πρέπει να ακολουθούνται ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς του παιδιού, με τη συμμετοχή ενός υπεύθυνου για την προστασία παιδιών ή επιτρόπου του παιδιού από τη στιγμή του διορισμού του. Για τους αιτούντες άσυλο, οι μεταφορές με βάση τις διατάξεις για την οικογενειακή ενότητα στον κανονισμό του Δουβλίνου δεν χρησιμοποιούνται επαρκώς, ορισμένες δε φορές η υλοποίησή τους διαρκεί πολλούς μήνες. Θα πρέπει να καταβληθούν εναρμονισμένες προσπάθειες για να επιταχυνθούν οι διαδικασίες οικογενειακής επανένωσης, δίδοντας προτεραιότητα στα ασυνόδευτα και χωρισμένα από την οικογένειά τους παιδιά. Όταν τα παιδιά μεταφέρονται σε άλλο κράτος εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε σύμφωνα με τον κανονισμό του Δουβλίνου είτε σε άλλη βάση, η στενή συνεργασία μεταξύ των αρχών που είναι αρμόδιες για την καλή διαβίωση του παιδιού σε κάθε κράτος μέλος είναι καίριας σημασίας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να κάνουν πλήρη χρήση των υφιστάμενων διαύλων συνεργασίας, για παράδειγμα μέσω των κεντρικών αρχών που προβλέπονται στον κανονισμό «Βρυξέλλες Ια»⁴¹.

Ενίοτε υπάρχουν μεγάλες καθυστερήσεις στην **επεξεργασία των αιτήσεων ασύλου και σε άλλες διαδικασίες που αφορούν παιδιά**. Θα πρέπει να δίδεται προτεραιότητα στις διαδικασίες καθορισμού του καθεστώτος των παιδιών («αρχή του επείγοντος») σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του Συμβουλίου της Ευρώπης για μια φιλική προς τα παιδιά δικαιοσύνη⁴².

³⁷ Βλέπε http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1620_en.htm και http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-2433_en.htm.

³⁸ COM(2016) 467 final.

³⁹ COM(2016) 270 final.

⁴⁰ Για τα παιδιά-μετανάστες που ζητούν άσυλο, η διαδικασία αυτή ορίζεται στην οδηγία 2013/32/ΕΕ σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 60-95. Βλ. επίσης άρθρο 13 παράγραφος 2 της οδηγίας 2011/36/ΕΕ για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, ΕΕ L 101 της 15.4.2011, σ. 1-11.

⁴¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας, ΕΕ L 338 της 23.12.2003, σ. 1-29.

⁴² Σύμφωνα με το άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β) της οδηγίας για τις διαδικασίες ασύλου, και τις κατευθυντήριες γραμμές του Συμβουλίου της Ευρώπης για μια φιλική προς τα παιδιά δικαιοσύνη:50. https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016804b2cf3.

Η μετεγκατάσταση των αιτούντων άσυλο από την Ιταλία και την Ελλάδα αποσκοπεί όχι μόνο στην ελάφρυνση της πίεσης στα εν λόγω κράτη μέλη αλλά και στη διασφάλιση ταχείας πρόσβασης στις διαδικασίες ασύλου για τα άτομα που έχουν μετεγκατασταθεί. Δυνάμει των **αποφάσεων του Συμβουλίου σχετικά με τη μετεγκατάσταση**⁴³, τα κράτη μέλη θα πρέπει να δώσουν προτεραιότητα στη μετεγκατάσταση των ευάλωτων ατόμων, συμπεριλαμβανομένων των ασυνόδευτων παιδιών και άλλων παιδιών που βρίσκονται σε ιδιαίτερα ευάλωτη κατάσταση. Τον Δεκέμβριο του 2016, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε τα κράτη μέλη να εντείνουν περαιτέρω τις προσπάθειές τους για την επιτάχυνση της διαδικασίας μετεγκατάστασης, ιδίως των ασυνόδευτων παιδιών⁴⁴. Παρά τη διαρκή παρότρυνση της Επιτροπής, στις 2 Απριλίου 2017, μόνο 341 ασυνόδευτα και χωρισμένα από τις οικογένειές τους παιδιά είχαν μετεγκατασταθεί από την Ελλάδα. Στην Ιταλία, μόνο ένα χωρισμένο από την οικογένειά του παιδί έχει μετεγκατασταθεί, επειδή οι αρχές δεν έχουν ακόμη εκπονήσει ειδική διαδικασία για την μετεγκατάσταση των ασυνόδευτων παιδιών⁴⁵. Είναι σημαντικό τα κράτη μέλη να εντείνουν τη δέσμευσή τους ειδικά για ασυνόδευτα και χωρισμένα από την οικογένειά τους παιδιά.

Βασικές δράσεις:

Το 2017, η Επιτροπή και οι οργανισμοί της ΕΕ:

- θα δημιουργήσουν ένα ευρωπαϊκό δίκτυο επιτροπείας, θα αναπτύξουν και να ανταλλάσσουν ορθές πρακτικές και κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την επιτροπεία σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ιδρυμάτων Επιτροπείας·
- η EASO θα επικαιροποιήσει τις κατευθυντήριες γραμμές της για την εκτίμηση της ηλικίας.

Με τη στήριξη της Επιτροπής και των οργανισμών της ΕΕ, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται:

- να ενισχύσουν την αρχή επιτροπείας/τα ιδρύματα επιτροπείας για να εξασφαλιστεί η ταχεία επιτόπια παρουσία επιτρόπων για όλα τα ασυνόδευτα παιδιά·
- να εφαρμόζουν αξιόπιστες, διεπιστημονικές και μη επεμβατικές διαδικασίες εκτίμησης της ηλικίας·
- να εξασφαλίσουν ταχύ και αποτελεσματικό εντοπισμό των οικογενειών, εντός ή εκτός της ΕΕ, μέσω της πλήρους αξιοποίησης των υφιστάμενων διασυνοριακών διαύλων συνεργασίας·
- να δώσουν προτεραιότητα στην διεκπεραίωση υποθέσεων (π.χ.: αιτήσεις ασύλου) που αφορούν παιδιά, σύμφωνα με την αρχή του επείγοντος·
- να δώσουν προτεραιότητα στη μετεγκατάσταση των ασυνόδευτων παιδιών από την Ελλάδα και την Ιταλία.

6. ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΒΙΩΣΙΜΩΝ ΛΥΣΕΩΝ

Οι βιώσιμες λύσεις είναι κρίσιμης σημασίας προκειμένου να εδραιωθεί η κανονικότητα και η σταθερότητα για όλα τα παιδιά σε μακροπρόθεσμη βάση. Η εξεύρεση βιώσιμων λύσεων θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλες τις επιλογές, όπως η ενσωμάτωση σε ένα κράτος μέλος, η επιστροφή στην

⁴³ Απόφαση (ΕΕ) 2015/1523 του Συμβουλίου, της 14ης Σεπτεμβρίου 2015, για τη θέσπιση προσωρινών μέτρων στον τομέα της διεθνούς προστασίας υπέρ της Ιταλίας και της Ελλάδας και απόφαση (ΕΕ) 2015/1601 του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2015, για τη θέσπιση προσωρινών μέτρων στον τομέα της διεθνούς προστασίας υπέρ της Ιταλίας και της Ελλάδας.

⁴⁴ http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2016/12/20161215-euco-conclusions-final_pdf/.

⁴⁵ COM(2017) 212 final.

χώρα καταγωγής, η επανεγκατάσταση ή επανένωση με μέλη της οικογενείας σε τρίτη χώρα. Είναι σημαντικό να διενεργείται ενδελεχής **προσδιορισμός του συμφέροντος** σε όλες τις περιπτώσεις⁴⁶.

Πρέπει να καθοριστούν σαφείς κανόνες σχετικά με το νομικό καθεστώς των ασυνόδευτων ανηλίκων στα οποία δεν έχει χορηγηθεί άσυλο, αλλά δεν θα επιστραφούν στη χώρα καταγωγής τους⁴⁷. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν διαδικασίες και διεργασίες για την εξεύρεση βιώσιμων λύσεων σε ατομική βάση, και να καθορίσουν σαφώς τους ρόλους και τα καθήκοντα των εμπλεκόμενων στην εκτίμηση, ώστε να μην αφήνονται τα παιδιά για παρατεταμένο χρονικό διάστημα σε κατάσταση αβεβαιότητας όσον αφορά το νομικό καθεστώς τους. Εν αναμονή της εξεύρεσης βιώσιμης λύσης θα πρέπει επίσης να διασφαλίζεται **πρόσβαση στην εκπαίδευση, την υγειονομική περίθαλψη και την ψυχοκοινωνική υποστήριξη**. Τέλος, τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιδιώκουν να εξασφαλίζουν τη διαθεσιμότητα διαδικασιών διαπίστωσης του καθεστώτος του πρόσφυγα και καθορισμού του καθεστώτος διαμονής για τα παιδιά που δεν θα επιστρέφονται, ιδίως για όσα έχουν διαμείνει στη χώρα για ορισμένο χρονικό διάστημα.

Η **έγκαιρη ενσωμάτωση** των παιδιών είναι ζωτικής σημασίας για την υποστήριξη της πορείας ενηλικίωσής τους. Είναι κοινωνική επένδυση και ουσιώδης παράγοντας της κοινωνικής συνοχής στο σύνολο της Ευρώπης. Η όσο το δυνατόν πιο έγκαιρη ενσωμάτωση των παιδιών, με γενικά και στοχευμένα μέτρα, είναι επίσης σημαντική για την ελαχιστοποίηση των κινδύνων πιθανής εγκληματικής δραστηριότητας και έκθεσης σε ριζοσπαστικοποίηση⁴⁸. Το Δίκτυο Ευαισθητοποίησης για τη Ριζοσπαστικοποίηση επιλέγει, ανάμεσα από βέλτιστες πρακτικές και προσεγγίσεις, τρόπους για να στηρίξει και να προστατεύσει παιδιά τα οποία μπορεί να έχουν υποστεί τραυματικές εμπειρίες και να είναι ευάλωτα στη ριζοσπαστικοποίηση⁴⁹. Η προσπάθεια ενσωμάτωσης περιλαμβάνει επίσης συνεχείς προσπάθειες για προώθηση θετικής προσέγγισης της διαφορετικότητας, καθώς και καταπολέμησης του ρατσισμού, της ξενοφοβίας και ιδίως της ρητορικής μίσους εναντίον των παιδιών-μεταναστών.

Δεδομένου ότι τα προσφάτως αφιχθέντα παιδιά ενδέχεται να μην έχουν ακόμη αποκτήσει επαρκείς δεξιότητες και ικανότητες για να ενσωματωθούν πλήρως και ενεργά στην κοινωνία, ιδίως όσον αφορά τη μετάβαση σε περαιτέρω σπουδές ή στην αγορά εργασίας, στα παιδιά που βρίσκονται στη μεταβατική φάση αυτή θα πρέπει να παρέχεται καθοδήγηση, υποστήριξη και ευκαιρίες για συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση. Επιπλέον, όπως συμβαίνει με την κρατική μέριμνα για τα παιδιά που είναι υπήκοοι της ΕΕ, χρειάζεται να υπάρχουν μηχανισμοί και διεργασίες που να συμβάλλουν στην προετοιμασία των παιδιών-μεταναστών που τελούν υπό κρατική πρόνοια για τη μετάβαση στην ενηλικίωση/έξοδο από την πρόνοια.

⁴⁶ Βλ. http://www.connectproject.eu/PDF/CONNECT-EU_Reference.pdf (σελίδα 59) για επισκόπηση των διατάξεων της ΕΕ περί βιώσιμων λύσεων.

⁴⁷ Σύμφωνα με την παράγραφο 13 της σύστασης περί επιστροφής, της 7ης Μαρτίου 2017 [C(2017) 1600 final].

⁴⁸ Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 3ης Νοεμβρίου 2016 (13611/16) και με το έγγραφο COM(2016) 379 final. Βλ. επίσης τα πορίσματα της έκθεσης του Συμβουλίου της Ευρώπης της 15 Μαρτίου 2016 σχετικά με την «Πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης των παιδιών με την καταπολέμηση των βαθύτερων αιτιών», και το ψήφισμα 2103/2016 της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης.

⁴⁹ Βλ. το θεματικό έγγραφο του Δικτύου Ευαισθητοποίησης για τη Ριζοσπαστικοποίηση (RAN), του Νοεμβρίου 2016, με τίτλο «Child returnees from conflict zones» (Παιδιά που επιστρέφουν από εμπόλεμες ζώνες), στο οποίο παρατίθενται οι ιδιαίτερες δυσκολίες που χαρακτηρίζουν την εργασία με παιδιά εκτεθειμένα σε κίνδυνο: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/ran-papers/docs/issue_paper_child_returnees_from_conflict_zones_112016_en.pdf · βλ. επίσης προς έκδοση εγχειρίδιο για τους επιστρέφοντες από εμπόλεμες περιοχές, με ειδικό κεφάλαιο για τα παιδιά, το οποίο θα παρουσιαστεί τον Ιούνιο 2017 στην διάσκεψη του RAN για τους επιστρέφοντες.

Η Επιτροπή προωθεί τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα αυτό, διευκολύνοντας τις ανταλλαγές ορθών πρακτικών⁵⁰ και παρέχοντας χρηματοδοτική στήριξη σε πιλοτικά προγράμματα ένταξης για όλα τα παιδιά-μετανάστες, συμπεριλαμβανομένων όσων είναι ασυνόδευτα. Η ένταξη ασυνόδευτων παιδιών αποτελεί προτεραιότητα του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME) για την περίοδο 2014-2020. Σύμφωνα με το σχέδιο δράσης για την ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών⁵¹ και τα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Δεκεμβρίου 2016⁵², τα βασικά βήματα που έχουν γίνει μέχρι τώρα περιλαμβάνουν προσκλήσεις υποβολής προτάσεων σε διάφορους τομείς πολιτικής, με κύρια προτεραιότητα την ένταξη.

Οι πολιτικές ένταξης των κρατών μελών αντικατοπτρίζουν τα διαφορετικά κοινωνικά και οικονομικά τους υπόβαθρα και συνθήκες. Η **έγκαιρη και αποτελεσματική πρόσβαση στην επίσημη και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση**, συμπεριλαμβανομένης της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα και ισχυρότερα μέσα για την ένταξη των παιδιών, με την ενίσχυση των γλωσσικών δεξιοτήτων, της κοινωνικής συνοχής και της αμοιβαίας κατανόησης. Η κατάρτιση που προετοιμάζει τους εκπαιδευτικούς ώστε να μπορούν να εργαστούν με παιδιά από διαφορετικό υπόβαθρο είναι καθοριστικής σημασίας παράγοντας για την ένταξη. Η προσοχή σε άλλες διαστάσεις της κοινωνικοποίησης, μεταξύ άλλων μέσω δραστηριοτήτων αναψυχής και αθλητισμού, είναι επίσης σημαντική. Η αποτελεσματική πρόσβαση στην εκπαίδευση, και σε οιαδήποτε αναγκαία μέτρα για την εξασφάλιση της πρόσβασης αυτής (π.χ. μαθήματα γλώσσας), πρέπει να είναι διαθέσιμη σε όλα τα παιδιά, ακόμη και αν θα επιστρέψουν σε τρίτη χώρα. Λόγω νεοεμφανιζόμενων κινδύνων χωριστής εκπαίδευσης για τα παιδιά-μετανάστες⁵³, η πρόσβαση σε χωρίς αποκλεισμούς και χωρίς διακρίσεις εκπαίδευση αποτελεί το κλειδί για την ένταξη των παιδιών και σε άλλους τομείς της ζωής. Η **έγκαιρη πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη και αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης** είναι καίρια για την ένταξη των παιδιών στις χώρες υποδοχής. Η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και τα μέτρα για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας και την εξασφάλιση της παροχής υγειονομικής περίθαλψης (συμπεριλαμβανομένης της περίθαλψης ψυχικής υγείας) είναι ζωτικής σημασίας⁵⁴.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να εντείνουν την χρήση της **επανεγκατάστασης και άλλων νόμιμων οδών για παιδιά**, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών σε οικογένειες, με ιδιαίτερη έμφαση στις πλέον ευάλωτες ομάδες. Τα ασυνόδευτα ή χωρισμένα παιδιά και οικογένειες μπορούν να είναι επιλέξιμα για επείγουσα επανεγκατάσταση μέσω εθνικών προγραμμάτων επανεγκατάστασης των κρατών μελών ή στο πλαίσιο των εν εξελίξει ευρωπαϊκών προγραμμάτων επανεγκατάστασης που θεσπίστηκαν δυνάμει των συμπερασμάτων του Συμβουλίου για την επανεγκατάσταση⁵⁵ της 20ής Ιουλίου 2015 και της δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας της 18ης Μαρτίου 2016. Η επανεγκατάσταση ασυνόδευτων ή χωρισμένων από τις οικογένειές τους παιδιών ενθαρρύνεται μέσω οικονομικών κινήτρων στο πρόγραμμα επανεγκατάστασης της Ένωσης δυνάμει του κανονισμού TAME⁵⁶. Στις 13 Ιουλίου 2016, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση κανονισμού για τη δημιουργία ενωσιακού πλαισίου για

⁵⁰ Βλ. ευρωπαϊκό δικτυακό τόπο για την ένταξη, <https://ec.europa.eu/migrant-integration/search?search=child+good+practices>.

⁵¹ COM(2016) 377 final.

⁵² <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15312-2016-INIT/en/pdf>.

⁵³ Βλ. την έκθεση του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων με τίτλο «Μαζί στην ΕΕ - Προώθηση της συμμετοχής των μεταναστών και των απογόνων τους». <http://fra.europa.eu/en/publication/2017/migrant-participation>.

⁵⁴ Τα παιδιά-μετανάστες είναι εκτεθειμένα σε υψηλό κίνδυνο φτώχειας και η ολοκληρωμένη προσέγγιση που προωθείται στη σύσταση της Επιτροπής με τίτλο «Επένδυση στα παιδιά: σπάζοντας τον κύκλο της μειονεξίας», δικαιολογεί την εκ νέου εστίαση στο θέμα της ένταξης. ΕΕ L 59 της 2.3.2013, σ. 5-16.

⁵⁵ 11130/15.

⁵⁶ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 516/2014 για την ίδρυση του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, ΕΕ L 150 της 20.5.2014, σ. 168-194.

την επανεγκατάσταση, όπου τα παιδιά και οι έφηβοι σε κίνδυνο ορίζονται ως ευάλωτα άτομα επιλέξιμα για επανεγκατάσταση⁵⁷.

Όταν αυτό είναι προς το συμφέρον τους, τα παιδιά θα πρέπει να **επιστρέφουν** στην χώρα καταγωγής τους ή να επανενώνονται με μέλη της οικογενείας τους σε άλλη τρίτη χώρα. Οι αποφάσεις για την επιστροφή των παιδιών στη χώρα καταγωγής τους, πρέπει να τηρούν τις αρχές της μη επαναπροώθησης και του συμφέροντος του παιδιού, θα πρέπει να βασίζονται σε κατά περίπτωση αξιολόγηση, και μετά από μια δίκαιη και αποτελεσματική διαδικασία που να διασφαλίζει το δικαίωμά τους για προστασία και αποφυγή διακρίσεων. Ιδιαίτερη προτεραιότητα θα πρέπει να δίνεται στην καλύτερη συνεργασία με τις χώρες καταγωγής, μεταξύ άλλων, με τη διασφάλιση της βελτίωσης του εντοπισμού των οικογενειών και των συνθηκών επανένταξης. Το εγχειρίδιο περί επιστροφής⁵⁸ και η σύσταση της Επιτροπής, της 7 Μαρτίου 2017, για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των επιστροφών στο πλαίσιο της εφαρμογής της οδηγίας 2008/115/EK⁵⁹, παρέχουν ειδικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά το συμφέρον του παιδιού. Είναι σημαντικό να εξασφαλισθεί ότι τα παιδιά που θα επιστρέψουν θα έχουν άμεση πρόσβαση σε ενδεδειγμένα μέτρα (επαν)ένταξης, τόσο πριν από την αναχώρηση όσο και μετά την άφιξη στη χώρα καταγωγής τους ή σε άλλη τρίτη χώρα.

Βασικές δράσεις:

Το 2017 η Επιτροπή:

- θα προωθήσει την ένταξη των παιδιών μέσω της διαθέσιμης χρηματοδότησης και της ανταλλαγής ορθών πρακτικών για την χωρίς διακρίσεις πρόσβαση στις υπηρεσίες κοινής ωφελείας και σε στοχευμένα προγράμματα.

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται:

- να διασφαλίζουν, σε σύντομο χρονικό διάστημα μετά την άφιξη, ισότιμη πρόσβαση σε χωρίς αποκλεισμούς, επίσημη εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης της προσχολικής εκπαίδευσης και μέριμνας, και να αναπτύσσουν και εφαρμόζουν στοχευμένα προγράμματα στήριξης·
- να εξασφαλίζουν έγκαιρη πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη, καθώς και σε άλλες βασικές δημόσιες υπηρεσίες για όλα τα παιδιά·
- να παρέχουν στήριξη ώστε να μπορούν τα παιδιά κατά την μετάβαση στον ενήλικο βίο (ή την έξοδο από την πρόνοια) να έχουν πρόσβαση στην αναγκαία εκπαίδευση και κατάρτιση·
- να προωθήσουν την κοινωνική ενσωμάτωση σε όλες τις πολιτικές ένταξης, παρέχοντας, παραδείγματος χάρη, προτεραιότητα στη μεικτή, χωρίς διαχωρισμούς στέγαση και στην χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση·
- να αυξήσουν τη επανεγκατάσταση στην Ευρώπη για παιδιά που χρήζουν διεθνούς προστασίας·
- να εξασφαλίσουν την ύπαρξη μέτρων εντοπισμού των οικογενειών και επανένταξης για την κάλυψη των αναγκών των παιδιών που θα επιστραφούν στη χώρα καταγωγής τους.

⁵⁷ COM(2016) 468 final.

⁵⁸ https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/return_handbook_en.pdf.

⁵⁹ C(2017) 1600 final.

7. ΕΓΚΑΡΣΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ: ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ· ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΗ ΧΡΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ, ΕΡΕΥΝΑΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Το **συμφέρον του παιδιού** πρέπει να εκτιμάται και να λαμβάνεται υπόψη ως το πρωταρχικό μέλημα σε όλες τις δράσεις ή αποφάσεις που αφορούν το παιδί⁶⁰. Ωστόσο, προς το παρόν, η νομοθεσία των περισσότερων κρατών μελών δεν ορίζει μια διαδικασία για τον προσδιορισμό και την εφαρμογή αυτής της απαίτησης, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις βιώσιμες λύσεις για τα ασυνόδευτα παιδιά που βασίζονται σε εξατομικευμένη και διεπιστημονική αξιολόγηση. Ούτε η εθνική νομοθεσία καθορίζει πάντοτε σαφώς το ρόλο του επιτρόπου στο πλαίσιο αυτό. Είναι σημαντικό η Ευρωπαϊκή Ένωση να παρέχει περαιτέρω καθοδήγηση για το θέμα αυτό, με βάση τα διεθνή πρότυπα. Ο άρτιος προσδιορισμός του συμφέροντος του παιδιού σε ό, τι αφορά τον καθορισμό της πλέον κατάλληλης για αυτό μόνιμης λύσης, θα πρέπει να συνεπάγεται πρόσθετες διαδικαστικές εγγυήσεις, δεδομένου του τεράστιου αντικτύπου που έχει η απόφαση για το μέλλον του παιδιού⁶¹.

Η στοχευμένη έρευνα μπορεί επίσης να είναι χρήσιμη. Στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020», του προγράμματος-πλαίσιο της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία, θα διεξαχθεί έρευνα σχετικά με τον τρόπο διαχείρισης της ένταξης στα εκπαιδευτικά συστήματα της ΕΕ των παιδιών που ζουν υπό συνθήκες μετανάστευσης.

Τα παιδιά πρέπει να ενημερώνονται - με την ευαισθησία που αρμόζει για τα παιδιά και με τον κατάλληλο τρόπο σε σχέση με την ηλικία και το πλαίσιο - για τα δικαιώματά τους, τις διαδικασίες και τις υπηρεσίες που είναι διαθέσιμες για την προστασία τους. Πρέπει να γίνουν περισσότερα για να αντιμετωπιστούν τα κενά και να αξιοποιηθεί το φάσμα μεθόδων ενημέρωσης για την κάλυψη των αναγκών των παιδιών. Εν προκειμένω ο ρόλος των πολιτιστικών διαμεσολαβητών και των διερμηνέων έχει αποδειχθεί ευεργετικός.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ενισχύσει την **επιχειρησιακή στήριξή της** στα κράτη μέλη σε ό, τι αφορά την κατάρτιση, τη συλλογή δεδομένων, τη χρηματοδότηση και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών. Θα συνεχίσει την προσπάθεια αυτή για να στηρίξει την εφαρμογή του συνόλου των δράσεων που περιγράφονται στην παρούσα ανακοίνωση.

Οι άνθρωποι που εργάζονται με παιδιά και για τα παιδιά (όπως οι συνοριοφύλακες, οι εργαζόμενοι στα κέντρα υποδοχής, οι επίτροποι) δεν είναι πάντα επαρκώς **εκπαιδευμένοι στην προστασία των παιδιών** και στα δικαιώματα του παιδιού, καθώς και στην επικοινωνία με τα παιδιά κατά τρόπο που να αρμόζει στο φύλο, την ηλικία και το πλαίσιο. Η κατανομή των πόρων για την εκπαίδευση θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα. Το 2017, οι συναφείς οργανισμοί της ΕΕ θα αυξήσουν τη στήριξη και τον όγκο της κατάρτισης σχετικά με την προστασία των παιδιών σε συνθήκες μετανάστευσης.

Τα **δεδομένα σχετικά με τα παιδιά-μετανάστες** εξακολουθούν να είναι πολύ κατακερματισμένα, όχι πάντοτε ομαδοποιημένα κατά ηλικία και φύλο και όχι πάντοτε συγκρίσιμα, με αποτέλεσμα τα παιδιά και οι ανάγκες τους να είναι «αόρατα». Επιπλέον, ο ακριβής αριθμός των (ασυνόδευτων)

⁶⁰ Γενικό σχόλιο 14 της Επιτροπής Δικαιωμάτων του Παιδιού: http://www2.ohchr.org/English/bodies/crc/docs/GC/CRC_C_GC_14_ENG.pdf; διαδικαστικές εγγυήσεις στο τμήμα V. των κατευθυντήριων γραμμών της UNHCR σχετικά με το συμφέρον του παιδιού: Safe and Sound, 2014: <http://www.refworld.org/docid/5423da264.html>; κατευθυντήριες γραμμές του 2012 για τον προσδιορισμό του συμφέροντος (<http://www.unhcr.org/4566b16b2.pdf>) και έκδοση: UNHCR/International Rescue Committee Field Handbook (<http://www.refworld.org/pdfid/4e4a57d02.pdf>).

⁶¹ Άρθρο 6 παράγραφος 1 του κανονισμού «Δουβλίνο III», αιτιολογική σκέψη 35 του κανονισμού Eurodac, αιτιολογική σκέψη 33 της αναδιατυπωμένης οδηγίας για τις διαδικασίες ασύλου, αιτιολογική σκέψη 18 της αναδιατυπωμένης οδηγίας για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου, αιτιολογική σκέψη 9 και άρθρο 23 παράγραφος 2 της οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής.

παιδιών που αγνοούνται ή διαφεύγουν από τις εγκαταστάσεις υποδοχής και μέριμνας δεν είναι γνωστός⁶². Μόνο τα δεδομένα σχετικά με τον αριθμό των παιδιών που υποβάλλουν αίτηση για άσυλο συλλέγονται με συντονισμένο τρόπο. Απαιτούνται πιο λεπτομερή στοιχεία για όλα τα παιδιά-μετανάστες για την εκπόνηση πολιτικής και την καλύτερη στόχευση των υπηρεσιών στήριξης και τον προγραμματισμό μέτρων έκτακτης ανάγκης⁶³, σύμφωνα με τη Διακήρυξη της Νέας Υόρκης για τους πρόσφυγες και τους μετανάστες, της 19ης Σεπτεμβρίου 2016⁶⁴. Για τον σκοπό αυτό, το κέντρο γνώσεων της Επιτροπής για θέματα μετανάστευσης και δημογραφίας θα καταρτίσει ένα αποθετήριο δεδομένων για τα παιδιά σε συνθήκες μετανάστευσης⁶⁵. Έως το τέλος του 2017, η Επιτροπή θα δρομολογήσει επίσης διαβουλεύσεις για πιθανές βελτιώσεις στη συλλογή δεδομένων σε ενωσιακό επίπεδο για τα παιδιά και τη μετανάστευση, μεταξύ άλλων με βάση τον κανονισμό⁶⁶ που αφορά τις στατιστικές για τη μετανάστευση και τις κατευθυντήριες γραμμές του 2011^{67,68} με στόχο τη βελτίωση της κάλυψης, της διαθεσιμότητας και του επιπέδου επιμερισμού των εν λόγω δεδομένων.

Η **χρηματοδότηση της ΕΕ** συμβάλλει στην προστασία των παιδιών-μεταναστών και στηρίζει **ολοκληρωμένα συστήματα προστασίας των παιδιών**. Ωστόσο, η αυξημένη αναλογία παιδιών στις συνολικές μεταναστευτικές εισροές θα απαιτούσε επίσης την κατά προτεραιότητα αντιμετώπιση των αναγκών τους, κατ' αντιστοιχία προς την έκταση του φαινομένου, σε εθνικά προγράμματα των κρατών μελών στο πλαίσιο του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME) και του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας (TEA). Η προστασία λαμβάνεται υπόψη στις επείγουσες παρεμβάσεις που υποστηρίζονται από το μέσο στήριξης έκτακτης ανάγκης. Θα πρέπει επίσης να χρησιμοποιούνται περισσότερο άλλα ενωσιακά ταμεία για τη στήριξη της υποδοχής, ένταξης, εκπαίδευσης και κατάρτισης ή πρόσβασης σε διαδικαστικές εγγυήσεις, συμπεριλαμβανομένων των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων, όπως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, καθώς και το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους, το πρόγραμμα για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία (EaSI) και το πρόγραμμα «Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια»⁶⁹. Ταυτόχρονα, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι η αναγκαία χρηματοδότηση της ΕΕ περιλαμβάνει απαίτηση προστασίας των παιδιών, ώστε οι οργανισμοί που έρχονται σε άμεση επαφή με παιδιά να εξασφαλίζουν ότι το προσωπικό τους έχει ελεγχθεί και διαθέτει τα απαραίτητα προσόντα και ότι υφίστανται διαδικασίες υποβολής εκθέσεων, καθώς και μηχανισμοί και μέτρα λογοδοσίας.

Υπάρχει πληθώρα γνώσεων και **ορθών πρακτικών** στα κράτη μέλη για την προστασία των παιδιών-μεταναστών, οι οποίες θα πρέπει να καταστούν κοινό κτήμα σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.

⁶² Το 2013, η μελέτη της Επιτροπής με τίτλο: «Αγνοούμενα παιδιά στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Χαρτογράφηση, συλλογή δεδομένων και στατιστικές» παρέχει στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των αγνοούμενων ασυνόδευτων παιδιών σε 12 κράτη μέλη. http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/missing_children_study_2013_en.pdf.

⁶³ Π.χ. για τις ανακλήσεις αιτήσεων διεθνούς προστασίας, τις εκκρεμείς υποθέσεις, τις αποφάσεις για τη χορήγηση ή την ανάκληση καθεστώτος και τις μεταφορές δυνάμει του κανονισμού του Δουβλίνου.

⁶⁴ <https://refugeemigrants.un.org/declaration> - Τμήμα II Δεσμεύσεις που εφαρμόζονται τόσο για τους πρόσφυγες όσο και για τους μετανάστες, σημείο 40.

⁶⁵ <https://ec.europa.eu/jrc/en/migration-and-demography>.

⁶⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32009R0223>. Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 223/2009 σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1101/2008 σχετικά με τη διαβίβαση στη Στατιστική Υπηρεσία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων πληροφοριών που καλύπτονται από το στατιστικό απόρρητο, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 322/97 του Συμβουλίου σχετικά με τις κοινοτικές στατιστικές και της απόφασης 89/382/ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου για τη σύσταση επιτροπής του στατιστικού προγράμματος των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ΕΕ L 87 της 31.3.2009, σ. 164-173.

⁶⁷ Eurostat, Πρώτες άδειες εκδιδόμενες για άλλους λόγους, ανά λόγο, διάρκεια ισχύος και ιθαγένεια, βλ. http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=migr_resoth.

⁶⁸ Eurostat, Πρώτες άδειες εκδιδόμενες για άλλους λόγους, ανά λόγο, διάρκεια ισχύος και ιθαγένεια, βλ. http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=migr_resoth.

⁶⁹ Έγγραφο αναφοράς σχετικά με τη χρηματοδότηση της ΕΕ για την προστασία των παιδιών-μεταναστών, Ευρωπαϊκό Φόρουμ 2016 για τα δικαιώματα του παιδιού. http://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=19748.

Τέλος, η Επιτροπή θα εξασφαλίσει τη στενή παρακολούθηση της εφαρμογής όλων των σχετικών πτυχών του δικαίου της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων ειδικότερα της τήρησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από τα θεμελιώδη δικαιώματα και των εγγυήσεων που αφορούν τα δικαιώματα του παιδιού⁷⁰.

Βασικές δράσεις:

Από το 2017 η Επιτροπή και οι οργανισμοί της ΕΕ:

- θα παρέχουν συμπληρωματική κατάρτιση, καθοδήγηση και εργαλεία για την αξιολόγηση του συμφέροντος του παιδιού·
- θα αρχίσουν διαβουλεύσεις για πιθανές βελτιώσεις στην εφαρμοζόμενη σε ενωσιακό επίπεδο συλλογή δεδομένων για τα παιδιά-μετανάστες, μεταξύ άλλων με βάση τον κανονισμό που αφορά τις στατιστικές για τη μετανάστευση και τις κατευθυντήριες γραμμές του 2011, και το κέντρο γνώσεων της Επιτροπής για θέματα μετανάστευσης και δημογραφίας θα καταρτίσει ένα αποθετήριο δεδομένων για τα παιδιά σε συνθήκες μετανάστευσης·
- θα απαιτούν από τις οργανώσεις που έρχονται σε άμεση επαφή με παιδιά να διαθέτουν εσωτερικές πολιτικές προστασίας των παιδιών για να επιτραπεί η χρηματοδότησή τους από την ΕΕ·
- θα συλλέγουν και θα διαδίδουν ορθές πρακτικές για την προστασία των παιδιών-μεταναστών μέσω διαδικτυακής βάσης δεδομένων.

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται:

- να διασφαλίσουν ότι όλα τα παιδιά λαμβάνουν την απαραίτητη ενημέρωση για τα δικαιώματά τους και για τις διαδικασίες, κατά τρόπο φιλικό προς το παιδί και ανάλογο προς την ηλικία και το πλαίσιο·
- να διασφαλίσουν ότι όσοι εργάζονται με παιδιά-μετανάστες - από την άφιξή τους στα σύνορα της ΕΕ έως την ένταξη ή επιστροφή τους - είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι και ότι, αν χρειάζεται, συμμετέχουν άτομα που ασχολούνται επαγγελματικά με την προστασία του παιδιού·
- να θέσουν ως προτεραιότητα τα παιδιά-μετανάστες στο πλαίσιο των εθνικών προγραμμάτων TAME και TEA· να χρησιμοποιήσουν κάθε άλλη διαθέσιμη συμπληρωματική χρηματοδότηση από την ΕΕ, και να μεριμνούν ώστε οι οργανώσεις που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν διαθέτουν πολιτικές προστασίας των παιδιών·
- να βελτιώσουν τη συλλογή πιο αναλυτικών δεδομένων και στατιστικών στοιχείων για τα παιδιά-μετανάστες.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Έχει σημειωθεί πρόοδος στην εφαρμογή του σχεδίου δράσης για τους ασυνόδευτους ανηλίκους 2010-2014, μεταξύ άλλων όσον αφορά το νομικό πλαίσιο για την προστασία των παιδιών-μεταναστών, όπως παρουσιάζεται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα ανακοίνωση. Υπάρχει επίσης πληθώρα γνώσεων και ορθών πρακτικών στα κράτη μέλη για την προστασία των παιδιών-μεταναστών, οι οποίες θα πρέπει να διαδοθούν ευρέως. Ωστόσο, **απαιτούνται** περαιτέρω απτές βελτιώσεις στην προστασία **όλων των παιδιών-μεταναστών** για την ενδεδειγμένη αντιμετώπιση των τρεχουσών προκλήσεων.

⁷⁰ http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/acquis_rights_of_child.pdf.

Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να ληφθούν **αποφασιστικά, εναρμονισμένα και συντονισμένα επακόλουθα μέτρα** των βασικών βραχυπρόθεσμων δράσεων που καθορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση **σε επίπεδο ΕΕ, αλλά και σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο**, καθώς επίσης και σε συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών και διεθνείς οργανισμούς. Η ταχεία έγκριση από τους νομοθέτες των εκκρεμουσών προτάσεων για τη μεταρρύθμιση του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου, οι οποίες περιλαμβάνουν σειρά διατάξεων που αποσκοπούν ειδικά στη βελτίωση της προστασίας των παιδιών και άλλων ευάλωτων ατόμων, θα μπορούσε να παράσχει περαιτέρω προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών-μεταναστών και θα πρέπει να υλοποιηθεί ταχέως από τα κράτη μέλη.

Τα κράτη μέλη εξακολουθούν να είναι στην πρώτη γραμμή για την εξασφάλιση της προστασίας των παιδιών -μεταναστών, και η Επιτροπή θα τα στηρίζει με τις δράσεις που περιγράφονται στην παρούσα ανακοίνωση, μεταξύ άλλων παρέχοντας περισσότερη κατάρτιση, καθοδήγηση, επιχειρησιακή στήριξη και διαθέσιμη χρηματοδότηση. Θα ενισχυθεί επίσης η συνεργασία μεταξύ οργανισμών της ΕΕ, καθώς και η συνεργασία με εθνικές αρχές, υπηρεσίες των Ηνωμένων Εθνών και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται σε αυτό το πεδίο. Η Επιτροπή θα παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τη συνέχεια που θα δοθεί στις δράσεις που περιγράφονται στην παρούσα ανακοίνωση και θα υποβάλλει τακτικά εκθέσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.